

In de spiegel van de ESB Top 40

In de jaarlijkse ESB economentop staat de Erasmus Universiteit Rotterdam voor het derde achtereenvolgende jaar op de eerste plaats. De verjonging van de top 10 van Nederlandse economen zet ook in 2008 door.

De jaarlijkse ESB economentop 40 geeft een relatieve rangschikking van de publicatieprestaties van geselecteerde economen aan een Nederlandse universiteit. De publicaties, die in een bepaalde periode van vijf jaar zijn verschenen, bestrijken de economische wetenschap in de volle breedte: van economische psychologie tot macroeconomie. De economentop is tot stand gekomen op basis van de voordrachten van de deelnemende faculteiten, de aard van de publicatie en de impactfactoren van de tijdschriften.

De economen van 2008

De economentop 40 van 2008 wordt, evenals als vorig jaar, aangevoerd door de Rotterdamse econometrist Philip Hans Franses. Franses heeft met zijn publicaties op het gebied van tijdreeksanalyse een ruime voorsprong op de overige economen. De nieuwe opkomende man is Diederik Stapel, psycholoog bij het *Tilburg Institute for Behavioral Economics Research*, die vorig jaar nog op de vijfde plaats stond. Zijn onderzoek richt zich met name op de psychologie van het consumentengedrag. De nummer twee van vorig jaar is dit jaar een plaats gedaald: Erwin Bulte. De Wageningse landbouweconoom houdt zich in Wageningen bezig met ontwikkelingseconomie en in Tilburg met milieueconomie. De eerste twee nieuwkomers bij de ESB economentop 40 treft men aan op de vierde en vijfde plaats: Werner Brouwer en Frans Rutten. Beide gezondheidseconomen zijn verbonden aan het Rotterdamse iBMG. Bij de eerste tien economen zijn Rik Pieters, Jan van Ours en Rob Baltussen gestegen ten opzichte van vorig jaar, terwijl Daan van Knippenberg en Peter Nijkamp licht zijn gedaald. De verschillen in de score tussen Pieters, Van Knippenberg en Nijkamp zijn echter zeer klein. In het segment van plaats elf tot en met twintig vindt een wisseling van de wacht plaats. De gezondheidseconoom Eddy van Doorslaer stijgt naar de top van dit segment, terwijl Rietveld, Granger, Bleichrodt, Stremersch en Huirne doorschuiven naar een lagere plaats. De Rotterdams-Maastrichtse econoom Peter Wakker daalt van het topsegment naar het middensegment, terwijl de Rotterdamse hoogleraar strategisch management Mike Wright

voor het eerst in de ESB Top 40 verschijnt, op de 17de plaats. John Hagedoorn, hoogleraar *strategy and international business* in Maastricht, heeft een opvallende stijging van de publicatieprestaties en stijgt in de Top 40 zestien plaatsen.

In het segment van plaats 21 tot en met 30 vallen met name de nieuwkomers in de ESB Top 40 op: de landbouweconoom Kees van Kooten van de Wageningen Universiteit Researchcentrum; Arjen van Witteloostuijn van de Universiteit Utrecht op de 28ste plaats; en de gezondheidseconoom Wim Groot van de Universiteit Maastricht op de 29ste plaats. Florencio Lopez-de-Silanes van de Universiteit van Amsterdam heeft sinds vorig jaar een gestage

Kader 1

De telmethode

Voor het berekenen van de scores en het samenstellen van de Economentop 40 wordt gebruik gemaakt van de bestanden van de *Science Citation Index (SCI)* en de *Social Science Citation Index (SSCI)* uit het databestand *Web of Science* van Thomson ISI voor de periode 2002–2006. Geteld worden *articles, comments, letters, notes en reviews*, maar geen *book reviews, editorials, abstracts, corrections, software reviews, biographical items* en *congresverslagen*. De score van een artikel wordt gewogen voor het aantal auteurs en de impactfactor van het tijdschrift.

De volgende formule wordt daarbij gebruikt:

$$P_i = W_{(\text{auteur})} \times W_{(\text{impact})}$$

P_i = de score van artikel i

$W_{(\text{auteur})}$ = het gewicht van de auteur volgt uit de breuk $2 / (1 + \text{aantal auteurs})$.

$W_{(\text{impact})}$ = het gewicht van de publicatie, de ISI impactfactor 2006 van het tijdschrift.

De zes grote economiefaculteiten (EUR, RUG, UM, UvA, UvT en VU) leveren elk twintig namen aan en de kleinere faculteiten (RUN, UU, WUR) elk vijf. Uit het totaal van 135 namen wordt de Top 40 samengesteld.

Kandidaten moeten voor ten minste 0,2 fte aan een Nederlandse universiteit werkzaam zijn. Sommige instellingen nomineren alleen voltijders, waardoor bijvoorbeeld hoogleraren met een deeltijdsaanstelling buiten de boot vallen.

SINDS 1916

ALBERT JOLINK

Hoofdredacteur ESB. De auteur dankt de toppentelers van CentER voor hun bijdrage aan dit artikel.

opgang in de Top 40. Verhoef, Clegg, Hommes, Ule, Smits en Janssen zijn relatief constant ten opzichte van vorig jaar.

In het segment van plaats 31 tot en met 40 is Peter Kort, de hoogleraar dynamische optimalisering in de economie uit Tilburg, nieuw. Kort houdt zich met name bezig met de effecten van competitie, dynamiek en onzekerheid op het gedrag van de onderneming. Met uitzondering van Helena Nusse, zijn het met name de (bijna) veertigers die, aanstormend, de onderste regionen van de ESB Top 40 bevolken.

De instellingen

Voor het derde achtereenvolgende jaar is de Erasmus Universiteit Rotterdam er in geslaagd om als eerste te eindigen in de ESB instellingentop. Deze prestatie is met name te danken aan een tweetal nieuwkomers op de internationale publicatietop 2008: Werner Brouwer en Frans Rutten. De score van de Erasmus Universiteit Rotterdam is aanmerkelijk hoger dan de nummer twee, Universiteit van Tilburg, in de Instellingentop 2008. De Universiteit van Tilburg en de Wageningen Universiteit en Researchcentrum wisselen elkaar af bij de tweede en derde plaats van de rangschikking in de afgelopen jaren. In 2008 zijn met name de bijdragen van Stapel, Pieters en van Ours verantwoordelijk voor de tweede plaats van de Universiteit van Tilburg. De Universiteit van Amsterdam is in de Instellingentop gestegen van een zesde plaats in de voorgaande jaren naar een vierde plaats. In Amsterdam hebben Lopez-de-Silanes, Hommes, Ule en Anderson bijgedragen aan de verbetering van de positie van de Amsterdamse faculteit in de ESB top. Het verschil in de scores tussen de Vrije Universiteit Amsterdam, de Rijksuniversiteit Groningen en de Radboud Universiteit Nijmegen, respectievelijk plaats 5, 6 en 7, is minder dan 556 punten. Hierbij is de positie van de Radboud Universiteit geen indicatie van haar sterke opkomst in de afgelopen jaren. De Universiteit Maastricht is sinds 2006 teruggevallen en blijft in 2008 op de op een na laatste plaats. De Universiteit Utrecht is de dappere hekkensluiter, overigens net als in voorgaande jaren. Door de aanwezigheid van Arjen van Witteloostuijn wordt de Universiteit Utrecht wel meer zichtbaar in de ESB Top 40.

In de tijd genomen

De ESB Top 40 voor 2008 heeft een aantal nieuwe namen opgeleverd, naast de namen die ook vorig jaar in de Top 40 waren opgenomen. In vergelijking met de Top 40 van 2007, zijn een aantal namen niet meer opgenomen in 2008. Een opvallende afwezige is Michel Wedel, de marketingexpert verbonden aan de University of Maryland, die in de afgelopen jaren was te vinden in bovenste regionen van de Top 40. Een ander opvallende afwezige dit jaar is Richard Tol, vorig jaar nog goed voor een negende plaats in de publicatietop. Tol, verbonden aan de Universität Hamburg, houdt zich bezig met milieueconomie. De nieuwkomers van vorig jaar, de Amsterdamse

Tabel 1

Internationale publicatietop 2008.				
Positie 2008 (2007)	Naam	Affiliatie	Geb. jaar	Top 40
1 (1)	P.H.B.F. Franses	EUR	1963	32,79
2 (5)	D.A. Stapel	UvT	1966	31,23
3 (2)	E.H. Bulte	WUR/ U. Cambridge/UvT	1968	24,25
4 (-)	W.B.F. Brouwer	EUR	1972	23,39
5 (-)	F.F.H. Rutten	EUR	1948	21,28
6 (10)	F.G.M. Pieters	UvT	1955	21,15
7 (4)	D. Knippenberg	EUR	1966	21,14
8 (6)	P. Nijkamp	VU	1946	21,12
9 (16)	J.C. Ours	UvT	1954	20,42
10 (13)	R.M.P.M. Baltussen	RUN	1968	20,08
11 (20)	E.K.A. van Doorslaer	EUR	1958	19,54
12 (8)	P. Rietveld	VU	1952	18,39
13 (11)	C.W.J. Granger	EUR/ U. Cal (San Diego)	1934	18,11
14 (15)	L.J. Frewer	WUR	1960	16,91
15 (12)	H. Bleichrodt	EUR	1965	15,94
16 (7)	P.P. Wakker	EUR/UM	1956	15,82
17 (-)	D.M. Wright	EUR/ U. Nottingham	1952	15,39
18 (34)	J. Hagedoorn	UM	1950	14,78
19 (14)	S. Stremersch	EUR	1972	14,50
20 (18)	R.B.M. Huirne	WUR	1962	14,43
21 (17)	P.C. Verhoef	RUG	1972	14,33
22 (30)	F. Lopez-de-Silanes	UvA/ENS Paris	1966	14,18
23 (23)	S.R. Clegg	UM/ U. Tech. Sydney	1947	14,09
24 (25)	C.H. Hommes	UvA	1960	13,45
25 (27)	A. Ule	UvA	1973	13,36
26 (-)	G.C. van Kooten	WUR/ U. Victoria	1951	12,75
27 (26)	J.P.J.M. Smits	RUN	1954	12,64
28 (-)	A. van Witteloostuijn	UU/ U. Antwerp/ U. Durham	1960	11,79
29 (-)	W.N.J. Groot	UM	1960	11,42
30 (28)	O. Janssen	RUG	1960	11,38
31 (32)	G.J. van den Berg	VU	1962	11,24
32 (37)	N.R. Anderson	UvA	1961	10,88
33 (31)	A.G.J.M. Oude Lansink	WUR	1967	10,74
34 (35)	R.T. Gerlagh	VU	1969	10,52
35 (39)	G.S. van der Vegt	RUG	1968	10,40
36 (33)	J.C. de Ruyter	UM	1961	10,35
37 (-)	P.M. Kort	UvT	1961	9,98
38 (21)	C. Moorman	UM/Duke University	1961	9,71
39 (24)	H.E. Nusse	RUG	1952	9,70
40 (36)	E.T. Verhoef	VU	1966	9,55

Tabel 2

Instellingentop 2008.

Positie	Instellingen	score	Positie	
			2007	2006
1	EUR	64,355	1	1
2	UvT	48,945	3	2
3	WUR	44,450	2	3
4	UvA	31,595	6	6
5	VU	30,695	4	4
6	RUG	30,260	5	5
7	RUN	30,140	7	8
8	UM	28,735	8	7
9	UU	12,090	9	9

econoom Gerlagh en de Groningse econoom Van der Vegt komen ook in de economentop van 2008 weer terug. De Tilburgse econoom Dekimpe, vorig jaar nog veertigste komt dit jaar niet meer terug bij de eerste veertig. Voor de instellingen zijn de scores per instelling hoger in 2008 ten opzichte van 2007 voor de Erasmus Universiteit Rotterdam, de Universiteit van Tilburg, de Radboud Universiteit Nijmegen, de Universiteit Maastricht en de Universiteit Utrecht. Voor de overige universiteiten is de score voor 2008 lager dan de score van vorig jaar.

Reflecties

In het ESB-artikel Rotterdam regeert in ESB Top 40 van december 2007, werd geconcludeerd dat faculteiten actief de dynamiek in de Top 40 kunnen bevorderen door de lijst van deelnemers zo samen te stellen dat een betere uitkomst het gevolg is. In de afgelopen jaren is er op dit punt ook enige reflectie bij de faculteiten geweest op de impact die het instituut economentop heeft op de wetenschappelijke prestaties in Nederland.

Vanaf het allereerste verschijnen van de economentoppen in Nederland, zo zullen de initiatiefnemers beamen heeft de rangschikking van economen een impact gehad op hun functioneren. Voor sommigen zal het een erkenning van de appreciatie van de vakgenoten zijn geweest, voor anderen een vingerwijzing voor de nadruk op economisch onderzoek, en voor weer anderen een streling van de ijdelheid. Ook in de effecten heeft de economentop zijn uitwerking niet gemist. Sommigen die op de lijst vermeld werden, konden rekenen op respect, op een uitbreiding van de persoonsgebonden onderzoeksmiddelen, of op een bevordering in de academische rangen en standen. Ook combinaties zijn hierbij denkbaar.

Dankzij, ondanks, of onafhankelijk van de economentoppen heeft de economische gemeenschap zich in de afgelopen jaren massaal gericht op onderzoeks- en publicatieprestaties. In de praktijk heeft zich dit vertaald naar een fijnmazig systeem van tijdschriftlijsten die dienen te worden aangedaan, van impactfactoren die door externen wordt aangedragen en van beoordelingen die kunnen leiden tot vaste aanstellingen of ontslag. Deze benadering heeft zijn uitwerking niet gemist en heeft duidelijke lijnen getrokken tussen *insiders* en *outsiders*, inclusief eilandvorming en isolatie van de economische wetenschap. Daar waar eens de economentoppen zijn begonnen om de dominante opvatting te doorbreken dat onderzoek er niet toe doet, is het middel nu een doel geworden.

In de opvatting van sommige faculteiten heeft de Nederlandse economentop haar doel bereikt en is verdere afstemming gewenst met ontwikkelingen in het buitenland. Een economentop waarin slechts economen aan Nederlandse universiteiten voorkomen zou in dat opzicht onvoldoende aansluiten bij de volgende fase waarin de economengemeenschap nu verkeert. Dit lijkt de ultieme verwezig van de economische wetenschap te worden waarin de economische praktijk en het economisch beleid van Nederland en Europa worden losgesneden van intellectuele inzichten die hen verder kan helpen.

De ESB Top 40 dient voor alles de gemeenschap van economen aan Nederlandse universiteiten, ter lering en vermaak. De lering die uit de ESB Top 40 kan worden gehaald is dat de economengemeenschap actief, gemêleerd en

onderzoeksgericht is. Daarnaast is de economen-gemeenschap in Nederland in staat gebleken zich zelf te vernieuwen en te verjongen. De ESB Top 40 is ook een middel om tussentijds de balans op te maken en zich te spiegelen aan lotgenoten, die dezelfde passie en ambitie bezitten. De competitie die uit de economentop zou kunnen spreken is slechts oppervlakkig aanwezig, daar waar coöperatie in onderzoek op de achtergrond mee speelt. Het is aan de economen aan Nederlandse faculteiten om te bepalen of, hoe en wanneer zij een onderlinge vergelijking willen. Moge 2009 een productief jaar worden!

